

Ålesund kontrollutval

Kommunale
tilskot til private skular på barne og ungdomstrinnet.

Finansiering friskuler

- Det følger av opplæringslova § 13-10 at det er henholdsvis kommunen og privat skoleeier som har ansvar for at kravene etter opplæringsloven med tilhørende forskrift blir oppfylt, og «under dette å stille til disposisjon de ressursene som er nødvendige for at krava skal kunne oppfylles».
- Kommunen har ansvar for grunnskoletilbudet til barn som er bosatt i kommunen. Dette ansvaret innebærer også finansiering av skoletilbudet. I opplæringslova § 13-9 er det imidlertid gitt regler om at staten via rammetilskudd dekker deler av utgiftene til den kommunale skoledriften.

Ressursfordelingsmodell

- Kommunale skoler i Ålesund finansieres etter en ressursfordelingsmodell som er vedtatt av kommunestyret i 2020.
- Hoveddelen av budsjettmidlene fordeles gjennom elevressurs, som er en fast sats per elev. Dessuten får hver skole et basisbeløp som varierer alt etter som skolen er barne-, ungdoms- eller en kombinert skole.
- Skolene får i tillegg til elevressurs og basisbeløp, en tildeling etter toppressurs spesialundervisning, antall minoritetsspråklege elever og sosiodemografiske kriterier.
- Det ble betalt ut vel 12 683 millionar i spesialundervisningsmidlar til dei private skulane

Lovverket

- **§ 3-6. *Spesialundervisning og pedagogisk-psykologisk teneste***
- Opplæringslova § 5-1 om rett til spesialundervisning, § 5-3 om sakkunnig vurdering, § 5-4 om saksbehandlninga i samband med vedtak om spesialundervisning og § 5-5 om unntak frå reglane om innhaldet i opplærninga og om kompetansekrav gjeld tilsvarande.
- Heimkommunen eller heimfylket til eleven sørgjer for at det blir utarbeidd sakkunnig vurdering og gjer vedtak om spesialundervisning. Heimkommunen eller heimfylket skal dekkje utgiftene til spesialundervisning i frittståande skolar på lik linje med offentlege skolar. Berekninga av midlar til spesialundervisning skal vere relatert til talet elevar med spesialundervisning. I tvilstilfelle avgjer departementet kva kommune eller fylkeskommune som er ansvarleg for kostnadene. Departementet har tilsvarande ansvar for elevar ved norske skolar i utlandet.
- Departementet kan gi forskrift om gjennomføring av reglane om spesialundervisning.
- Departementet er klageinstans for klage over kommunale og fylkeskommunale enkeltvedtak om spesialundervisning.

Tilskudd til spesialundervisning i friskoler

- Friskoler som ikke er spesialskoler for funksjonshemmede, finansieres med utgangspunkt i et tilskuddsgrunnlag. Tilskuddsgrunnlaget blir beregnet ut fra innrapporteringer av regnskapstall fra kommuner og fylkeskommuner i rapporteringssystemet KOSTRA og er gjennomsnittlige driftsutgifter i offentlig skole per elev korrigert for enkelte utgifter, jf. friskolelova § 6-1. For hver elev mottar friskolene 85% av dette grunnlaget som statstilskudd, og skolene kan kreve inntil 15% av grunnlaget som skolepenger.
- Det følger av friskolelova § 3-6 annet ledd annet punktum:
- «Heimkommunen eller heimfylket skal dekkje utgiftene til spesialundervisning i frittstående skolar på lik linje med offentlege skolar. Berekninga av midlar til spesialundervisning skal vere relatert til talet elevar med spesialundervisning.»

Krav til likebehandling

- «Med likebehandling mener departementet at kommunene og fylkeskommunene skal benytte de samme kriterier for tildeling av midler eller på annen måte sikre at friskolene ikke får dårligere utgiftsdekning enn de offentlige skolene. Hva som skal til for å oppfylle kravet til likebehandling, må vurderes konkret ut fra det tildelingssystemet som er etablert lokalt. Formålet med kravet er at friskolene skal få minst like mye midler som en offentlig skole ville fått for tilsvarende forhold, og at kommunen og fylkeskommunen heller ikke skal være forpliktet til å etablere bedre finansieringsordninger for friskolene enn for de offentlige skolene.

Skole	Elevtall	Timer pr elev	Timer spes.ped	Andel spes.ped/min.språk
Ålesund international	96	111,1	44,6	40,1 %
Møre barne/ungdomskole -Skodje	83	164,6	87,5	53,2 %
Møre barne/ungdomskole	116	72,5	29,4	40,6 %
Stette Montessorri	63	105,8	37,5	35,4 %
Steinerskolen i Ålesund	61	124,5	57,6	46,3 %
Grytestranda Montessorri	39	125,1	36,9	29,5 %
Hildre Montessorri	56	100,4	16,5	16,4 %
Møre - Gurskøy	155	71,1	18,3	25,7 %
Brandal friskole	29	78,6	0	0,0 %
Steinerskolen Moss	159	71,3	14,9	20,9 %
Kongsberg international	191	57,8	4,3	7,4 %
Ålesund kommune	7523	64,5	18,8	29,1 %

Korleis sikre likebehandling

- Lovendringa om likebehandling av kommunale og private skoler gir tydeligare føringar for korleis tilskot skal reknast ut og dagens praksis i Ålesund kommune har vist at det er behov for ein gjennomgang og tydelegare likebehandling av kommunale og private skular. Oversikta vår viser at dei private skulane har ein langt større del spesialundervisning og det må stillast spørsmål om dei private skulane vert forfordelt i høve dei kommunale skulane.
- Ved gjennomgang av praksisen vår for tildeling av ressursar til spesialundervisning vil det vere mulig å effektuere ei innsparing